

Mavzu: Talaffuzida tovush tushib qoladigan soʻzlar

Aa Toshkent – poytaxt shahar.

1-mashq. Soʻzlar chegarasini toʻgʻri aniqlab, oʻqing.

AJDODJUFTZIYODZUMRADSPORTRASADXONAQAND
RIVOYATDONISHMANDOBIDTOʻRTDOʻSTDARDKAFT

- Bu soʻzlarning talaffuzi va yozilishiga eʼtibor bering.

Soʻz oxirida kelgan **t** undoshi talaffuzda koʻpincha tushib qoladi, biroq asliga muvofiq yozilaveradi.

Masalan: doʻst – doʻs, daraxt – darax.

Bunday soʻzlarga qoʻshimchalar qoʻshilganida ham, talaffuzda **t** undoshi eshitilmay qoladi, ammo bu hol imloda aks etmaydi.

Masalan: doʻslik – doʻstlik, daraxzor – daraxtzor.

2-mashq. Sheʼrni ifodali oʻqing. Husnixat bilan koʻchiring.

Toshkent

Ona shahrim – azim **Toshkent**,
Goʻzallikda tengsiz **poytaxt**.
Kelajagi buyuk shahar,
Quchogʻida yuz ochar **baxt**.

Koʻchalari ravon, nurli,
Binolari koʻrkam, **baland**.
Boʻlsam deyman bir koriga
Yaraydigan komil **farzand**¹.

Abdurahmon Akbar

- Ajratib koʻrsatilgan soʻzlarning talaffuzi va yozilishini yodda tuting.

Soʻzning oxirida **d** tovushidan oldin **n** tovushi kelsa va bunday soʻzlarga qoʻshimchalar qoʻshilsa, **d** tovushi talaffuz etilmaydi, ammo yoziladi.

Masalan: payvandchi – payvanchi, balandroq – balanroq, xursandchilik – xursanchilik.

3-mashq. Koʻchiring. Talaffuzda tovushi tushib qoladigan soʻzlarni belgilang.

Baliq suvsiz yasholmas,
Inson – doʻstsiz.

Daraxt yaprogʻi bilan koʻrkam,
Odam – mehnati bilan.

Qobil farzand – jonga payvand.

4-mashq. Nuqtalar oʻrniga kerakli undoshlarni qoʻying.
1-ustunga **d** undoshi, 2-ustunga **t** undoshini olgan soʻzlarni yozing.

Samarqan..., gʻish..., payvan..., balan..., goʻsh..., pas...,
mush..., poyez..., ros..., poʻs..., oma..., hunarman..., ozo...,
obo..., doʻs..., poytaxt...

- Berilgan soʻzlar ishtirokida ikkita gap tuzing.

5-mashq. Tushirib qoldirilgan harflarni oʻrniga qoʻyib, sheʼrni husnixat bilan koʻchiring.

Oʻzbekiston¹

Farzan... boʻlib maqtayman,
Xursan... boʻlib maqtayman,
Shu oʻlka suvin ichdim,
Dilban... boʻlib maqtayman.
Onajon Oʻzbekiston,
Mehribon Oʻzbekiston.

Poʻlat Moʻmin

